

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁANIA SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
w roku akademickim 2023/2024

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

Sprawozdanie obejmuje wszystkie formy studiów i poziomy kształcenia (stacjonarne i niestacjonarne: jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, studia doktoranckie i studia podyplomowe).

Liczba studentów łącznie: 993 osoby w tym: na studiach stacjonarnych: 993 na studiach niestacjonarnych: 0 Liczba uczestników studiów doktoranckich: 0 (stan z dnia 15.10.2024); liczba uczestników studiów podyplomowych: 62 osoby (stan z dn. 30.06.2024).

1. MONITOROWANIE KOMPETENCJI I DOŚWIADCZENIA ORAZ KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH ORAZ INNYCH OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZE STUDENTAMI I DOKTORANTAMI

Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, doktorantami i słuchaczami studiów podyplomowych na Wydziale Filologicznym (WF) odbywa się według kryteriów zawartych w § 4 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

1) systematyczna analiza i ocena pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich

W roku akademickim 2023/2024 bezpośredni nadzór nad organizacją pracy dydaktycznej na WF sprawowali Prodziekan ds. dydaktycznych, kierunkowi Pełnomocnicy Dziekana Wydziału Filologicznego UwB we współpracy z kierownikami poszczególnych katedr i zakładów. Działania monitorujące na rzecz zapewnienia jakości kształcenia na WF podejmował Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz kierunkowe zespoły dydaktyczne. Monitoring pracowników dydaktycznych prowadzą zaś Pełnomocnicy Dziekana ds. poszczególnych kierunków i modułów oraz kierownicy katedr i zakładów.

Systematyczna analiza i ocena kadry badawczo-dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich w zakresie działań naukowych odbywała się na podstawie informacji składanych co roku przez nauczycieli akademickich do kierowników katedr i zakładów. Ocena pracy dydaktycznej (jakości zajęć dydaktycznych) odbywała się także poprzez przeprowadzenie ankiet studenckich (po każdym semestrze w USOS) i hospitacji. Hospitacje zajęć prowadzone były przez kierowników katedr, Prodziekan ds. dydaktycznych oraz osoby wyznaczone przez Dziekana WF. Wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć brane są pod uwagę między innymi przy ocenach okresowych pracowników. Nauczyciele akademicy są oceniani pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez kierowników Katedr. Wyniki ankiet studenckich dotyczące poszczególnych prowadzących są także na bieżąco monitorowane przez kolegium dziekańskie, zwłaszcza Prodziekan ds. dydaktycznych, a w przypadku osób, mających negatywne oceny studentów podejmowane są dalsze procedury służbowe. Niemniej, na WF nie funkcjonuje formalna coroczna analiza i ocena kadry dydaktycznej ani kadry badawczo-dydaktycznej pod kątem doskonalenia umiejętności dydaktycznych (odbywa się ona w czasie oceny okresowej pracowników i w trakcie hospitacji).

W roku akademickim 2023/2024 nauczyciele akademicy podnosili swoje kwalifikacje i zdobywali doświadczenie zawodowe poprzez prowadzenie działalności naukowej, udział w stażach zagranicznych, uczestnictwo w konferencjach naukowych i dydaktycznych, wykładach gościnnych w kraju i za granicą oraz aktywny udział w szkoleniach, seminariach, warsztatach dydaktycznych.

Pracownicy WF zorganizowali w roku sprawozdawczym liczne konferencje naukowe (w tym podejmujące problematykę dydaktyki i jakości kształcenia, np. międzynarodową konferencję „Kształcenie (neo)filologiczne – nurty badawcze i aplikacje dydaktyczne”), a także wygłosili kilkadziesiąt referatów na konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym (szczegółowe dane posiadają kierownicy zakładów oraz Prodzikan ds. nauki i współpracy międzynarodowej).

Na uwagę zasługują w roku akad. 2023/2024 odbyte przez pracowników WF liczne szkolenia, seminaria dotyczące procesu dydaktycznego i jakości kształcenia („Ocenianie w procesie zapewnienia jakości kształcenia”; „Wokół oceny programowej i zapewniania jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym”; V Ogólnopolskie Seminarium nt. Jakości Kształcenia; „Proces dydaktyczny w uczelni”, „Konstrukcja sylabusów”; kurs dydaktyczny dla nauczycieli języka hiszpańskiego „Curso de profesores Formación de formadores”;), a także z zakresu neurolingwistyki i psychologii uczenia („Jak praktycznie zastosować neurolingwistykę na lekcji języka obcego”; „Jak dotrzeć do nastolatka z zaburzeniami psychicznymi”), kształcenia filologicznego („Kształcenie filologiczne – nurty badawcze i aplikacje dydaktyczne”), nowych technologii wykorzystywanych w dydaktyce i badaniach naukowych („Sztuczna Inteligencja jako partner w edukacji akademickiej: możliwości i wyzwania”, „AI – sztuczna inteligencja w edukacji”, „Sztuczna inteligencja (AI) w działalności badacza - przegląd narzędzi (publikacje i zasoby, projekty, prezentacje, analiza danych)”; „Współczesne narzędzia ICT i innowacyjne metody kreatywnej edukacji”; „Cyberzagrożenia – bądź na bieżąco!”; „Podstawowe zasady higieny cyfrowej w pracy i w życiu prywatnym”; „Zarządzanie danymi badawczymi w językoznawstwie”; „AI w dydaktyce”), doskonalenia pracy głosem („Oddech to podstawa”). Ponadto pracownicy brali udział w organizacji Dnia Jakości Kształcenia i w konferencjach dydaktyki polonistycznej (Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich UAM w Poznaniu, VI Kongres Dydaktyki Polonistycznej we Wrocławiu), kongresach językowych (np. X Kongres Językowy PASE „Embracing the Future”). Były to szkolenia, warsztaty i konferencje organizowane w ramach Wydziału, Uniwersytetu, w innych ośrodkach naukowo-dydaktycznych w Polsce i za granicą, a także przez podmioty zewnętrzne. Ponadto pracownicy WF wzięli udział w szkoleniach i programie tutorskim oraz zorganizowali i czynnie uczestniczyli w Dniach Jakości Kształcenia Uniwersytetu w Białymstoku (12 kwietnia 2024). Niektórzy pracownicy WF wzięli też udział w szkoleniach online organizowanych przez Ministerstwo Cyfryzacji, które były poświęcone tematyce cyberbezpieczeństwa, dotyczącego metod zapobiegania atakom phishingowym, ransomware i malware, a także zasadom higieny cyfrowej w pracy i w życiu prywatnym. Problematyki bezpieczeństwa informacji i cyberbezpieczeństwa dotyczyło również szkolenie RODO, zorganizowane w trybie stacjonarnym.

Nauczyciele akademicy WF pracowali w roku sprawozdawczym w komisjach działających na rzecz jakości nauczania: Komisji ds. potwierdzania efektów uczenia się na Uniwersytecie w Białymstoku, Komisji egzaminacyjnej ds. potwierdzania znajomości języka polskiego jako obcego oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Wysokie kompetencje dydaktyczne i doświadczenie zawodowe pracowników WF umożliwiały wydawanie pomocy dydaktycznych, nawiązywanie kontaktów oraz współpracę z instytucjami oświatowymi i kulturalnymi z województwa podlaskiego. Pracownicy ściśle współpracowali z Centrum Edukacji Nauczycieli (w Białymstoku i Suwałkach), Miejskim Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego, Podlaskim Instytutem Kultury, Instytutem Pamięci

Narodowej, Wspólnotą Polską, bibliotekami naukowymi i publicznymi, muzeami, archiwami województwa podlaskiego oraz szkołami. Pracownicy WF są członkami rad programowych i zasiadają w jury konkursów (m.in. w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego, Międzynarodowej Olimpiadzie dla Młodzieży „Dziedzictwo pokoleń”, Nagrody im. Czesława Zgorzelskiego dla najlepszej pracy magisterskiej z zakresu literaturoznawstwa), w kapitułach nagród literackich (m.in. Kapituła Nagrody „Nike”, kapituła Nagrody Literackiej Prezydenta Miasta Białegostoku im. Wiesława Kazaneckiego), organizują festiwale literackie, prowadzą spotkania autorskie, uczestniczą w panelach dyskusyjnych, wygłaszają wykłady, prowadzą kursy doskonalące dla nauczycieli, a także współpracują z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Łomży, wspierają merytorycznie organizację Olimpiady Literatury i Języka Polskiego na szczeblu okręgowym. Pracownicy wszystkich filologii współpracują ze szkołami w województwie podlaskim, m.in. Białymstoku, Łomży, Sokółce, prowadząc liczne wykłady i warsztaty. Ponadto są organizatorami i koordynatorami projektu „Tydzień z Filologią”, w ramach którego wygłaszają wykłady otwarte dla uczniów szkół średnich. W roku akad. 2023/24 WF współpracował nadal z klasami patronackimi. Warto przypomnieć, że na podstawie porozumienia dwustronnego, podpisanego 22 czerwca 2023r. przez dziekana Wydziału Filologicznego prof. Jarosława Ławskiego i dyrektora Andrzeja Rybnika, w XI Liceum Ogólnokształcącym im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Białymstoku powstały kolejne klasy patronackie o profilu językowym. Współpraca obejmuje prowadzenie przez wykładowców Wydziału Filologicznego UwB zajęć dla licealistów uczących się języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego, a także udział młodzieży z XI LO w zajęciach prowadzonych na wydziale. Natomiast 12 czerwca 2023r. dziekan Wydziału Filologicznego prof. Jarosław Ławski podpisał dwustronną umowę z dyr. Jarosławem Kozikowskim z I LO im. Mikołaja Kopernika w Grajewie o utworzeniu klasy patronackiej o profilu polonistycznym (uczniowie o zainteresowaniach teatralno-lingwistycznych oraz psychologiczno-pedagogicznych). Regularna współpraca ze szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi zaowocowała podpisaniem 14.06.2024 r. kolejnej umowy patronackiej pomiędzy Uniwersytetem w Białymstoku a III Liceum Ogólnokształcącym im. K. K. Baczyńskiego w Białymstoku.

Podnoszenie umiejętności zawodowych odbywało się w roku sprawozdawczym również w trakcie szkoleń w ramach programu Erasmus+ (STT) - 15 pracowników WF uczestniczyło w szkoleniach (Chorwacja, Irlandia, Azerbejdżan, Czechy, Litwa, Bośnia i Hercegowina, Łotwa, Słowacja) , 25 osób wyjechało na wykłady STA z programu Erasmus (Turcja, Norwegia, Hiszpania, Portugalia, Cypr, Czechy, Litwa, Chorwacja, Słowenia, Estonia, Bułgaria, Włochy). Ponadto, w r. akad. 2023/2024 WF przyjął: 6 nauczycieli akademickich na wykłady Erasmus+ STA (wykładowcy z Cypru, Kolumbii, Łotwy, Norwegii, Ukrainy i Uzbekistanu); 1 nauczyciela akademickiego na szkolenie Erasmus+ STT (wykładowca z Turcji).

W zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych ważne są również awanse naukowe. W roku akad. 2023/24 na WF 1 osoba zdobyła stopień doktora w dyscyplinie językoznawstwo, 3 osoby uzyskały habilitację (2 osoby w zakresie literaturoznawstwa, 1 osoba w zakresie językoznawstwa), 2 osoby uzyskały tytuł profesora (1 w zakresie językoznawstwa i 1 w zakresie literaturoznawstwa).

2) systematyczna analiza i ocena obsady zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia ze studentami i doktorantami pod kątem zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych (specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami

W roku akademickim 2023/2024 bezpośredni nadzór nad organizacją pracy dydaktycznej na WF sprawowali Pełnomocnicy Dziekana Wydziału Filologicznego UwB we współpracy z kierownikami poszczególnych katedr i zakładów.

Pracownicy WF składają coroczne sprawozdania dotyczące ich działalności naukowej i dydaktycznej. Są oceniani (w tym działalność dydaktyczna, podnoszenie kwalifikacji) zgodnie z Regulaminem okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku (Załącznik do Zarządzenia nr 25 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 20 września 2019 r.).

Monitoring pracy dydaktycznej (jakości zajęć dydaktycznych) odbywał się poprzez przeprowadzenie ankiet studenckich (po każdym semestrze w USOS) i hospitacji. Hospitacje zajęć prowadzone były przez kierowników katedr, Prodziekan ds. dydaktycznych oraz osoby wyznaczone przez Dziekana WF. W roku akademickim 2023/2024 na WF przeprowadzono 33 hospitacje zajęć dydaktycznych. Wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć brane są pod uwagę między innymi przy ocenach okresowych pracowników. Nauczyciele akademicy są oceniani pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez kierowników Katedr. Bezpośredni nadzór nad jakością prowadzonych zajęć sprawowali kierownicy katedr i zakładów oraz Prodziekan ds. dydaktycznych. Wyniki ankiet są także na bieżąco monitorowane przez kolegium dziekańskie, zwłaszcza Prodziekan ds. dydaktycznych, a w przypadku osób, mających negatywne oceny studentów podejmowane są dalsze procedury służbowe.

Zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów były przydzielane z uwzględnieniem kwalifikacji zawodowych pracowników, ich specjalizacji naukowych oraz doświadczenia zawodowego. Wykłady oraz seminaria licencjackie i magisterskie były obsadzone przez pracowników samodzielnych, a w niektórych przypadkach za aprobatą Rady Wydziału – przez doktorów.

Na filologii rosyjskiej niewielką część zajęć powierzono pracownikom innych jednostek (m.in. Katedra Teologii Prawosławnej, Zakład Hermeneutyki i Translatoryki Filozoficznej). W roku akadem. 2023/24 jedna osoba spośród osób prowadzących kształcenie na filologii rosyjskiej uzyskała awans na stanowisko adiunkta badawczo-dydaktycznego.

Także w realizacji procesu dydaktycznego związanego z kierunkiem *filologia polska* uczestniczyli przede wszystkim pracownicy dyscypliny literaturoznawstwa i językoznawstwa Wydziału Filologicznego. Istnieje korelacja między prowadzonymi badaniami naukowymi przez pracowników a realizowaną dydaktyką. Przy doborze kadry do przedmiotów z bloków fakultatywnych uwzględniano dodatkowe kwalifikacje pracowników, co umożliwiło zapewnienie wysokiego poziomu zajęć dydaktycznych, np. ukończone kursy, innego (dodatkowego) kierunku studiów, studiów/kursów podyplomowych logopedycznych, edytorskich, z zakresu glottodydaktyki i informatycznych. Nad merytoryczną jakością zajęć prowadzonych przez nielicznych pracowników zewnętrznych czuwali etatowi nauczyciele akademicy – koordynatorzy przedmiotów i kierownicy Zakładów oraz opiekunowie zajęć fakultatywnych. W roku akadem. 2023/24 jedna osoba spośród osób prowadzących kształcenie na filologii polskiej uzyskała awans na stanowisko profesora uczelni.

Na kierunku *filologia*, specjalność *filologia angielska* i *filologia francuska* występują znaczące braki kadrowe. W roku akademickim 2023/24 na tych specjalnościach zajęcia kierunkowe (praktyczna nauka języków, językoznawstwo, literaturoznawstwo) prowadziło 41 pracowników zatrudnionych na etatach (w tym 1 osoba na pół etatu) oraz 35 pracowników zatrudnionych na umowę zlecenie i 7 nauczycieli ze Studium Języków Obcych UwB. Proporcja osób zatrudnionych na Wydziale i pracowników spoza Wydziału wynosiła zatem 1:1. W związku z niedoborami kadrowymi, jednym z problemów jest obsada zajęć z praktycznej nauki języka angielskiego, francuskiego i hiszpańskiego. Ponadto na

specjalnościach neofilologicznych odczuwalny jest brak pracowników samodzielnych, specjalizujących się w językoznawstwie / językoznawstwie stosowanym. W związku z tym w roku akademickim 2023/24, po uzyskaniu zgody Rady Wydziału, wykłady oraz seminaria na studiach I i II stopnia prowadzili niesamodzielni pracownicy naukowcy, w tym osoby na stanowisku lektora. Brakuje jednak również językoznawców z tytułem doktora o wyżej wymienionych specjalizacjach do prowadzenia seminariów, ćwiczeń specjalizacyjnych i innych zajęć kierunkowych. 22.07.2024 został ogłoszony konkurs na stanowisko adiunkta w zakresie językoznawstwa francuskiego, został on jednak zamknięty z powodu braku kandydatów. W roku akademickim 2023/24 (podobnie jak w poprzednich latach) nie został ogłoszony żaden konkurs na stanowisko w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego. Jedna osoba spośród pracowników badawczo-dydaktycznych (dyscyplina językoznawstwo) uzyskała awans zawodowy na stanowisko profesora uczelni.

Programy nauczania na wszystkich kierunkach kształcenia i specjalnościach WF są zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi. Sylabusy poszczególnych przedmiotów zaś – z obowiązującymi wzorcami zatwierdzonymi przez Senat (kontrola wewnętrzna – kierownicy katedr/zakładów) i udostępniane w formie elektronicznej w systemie USOS.

Rekomendacja 1: Wprowadzenie spójnego systemu monitorowania działalności dydaktycznej i podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych pracowników oraz ich zaangażowania w akcje popularyzatorskie w formie corocznego sprawozdania do kierowników zakładów i katedr, zawierającego, m.in.: funkcje w organizacji i monitorowaniu procesu kształcenia (np. koordynacja praktycznych egzaminów językowych, członkostwo w zespołach i komisjach), udział w szkoleniach, konferencjach i seminariach dydaktycznych, formy wsparcia studentów, publikacje dydaktyczne, innowacje dydaktyczne, działalność popularyzatorską.

Rekomendacja 2: Zwiększenie zatrudnienia na kierunku *filologia*, specjalności *filologia angielska* i *filologia francuska* oraz na kierunku *filologia obca nauczycielska*, moduł specjalizacyjny *filologia angielska*.

Rekomendacja 3: Usprawnienie procesu awansu zawodowego na neofilologii i filologii rosyjskiej w grupie pracowników dydaktycznych oraz pracowników badawczo-dydaktycznych spełniających formalne warunki awansu.

Rekomendacja 4: W celu lepszego monitorowania jakości kształcenia, kompetencji i doświadczenia zawodowego do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia powinni wejść przewodniczący lub wyznaczeni członkowie kierunkowych zespołów dydaktycznych (każdy kierunek studiów powinien mieć jednego reprezentanta), a także: przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. ankiet studenckich, przewodniczący Wydziałowej Rady Konsultacyjnej oraz przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Prac Dyplomowych. Częstkowe raporty jakości kształcenia powinny być tworzone dla każdego kierunku oddzielnie.

Realizacja rekomendacji z poprzedniego roku akademickiego

Rekomendacja 1: Usprawnienie procesu awansu zawodowego na neofilologii w grupie pracowników dydaktycznych spełniających formalne warunki awansu.

Realizacja: Polityka kadrowa w zakresie awansu zawodowego na kierunkach neofilologicznych w grupie pracowników dydaktycznych nie uległa zasadniczej poprawie. W roku akademickim 2023/24 pięciu pracowników pozostających na etatach dydaktycznych wystąpiło z prośbą o awans. Jedna z tych osób, będąca asystentem dydaktycznym, otrzymała

odpowieź pozytywną i oczekuje na rozpisanie konkursu na stanowisko adiunkta dydaktycznego. Cztery osoby, które złożyły podanie o awans, a są na stanowisku lektora, otrzymały odpowiedź, że ich wnioski zostaną rozpatrzone „w późniejszym terminie”. Termin nie został sprecyzowany. Wśród tych pracowników znajdują się doświadczeni i zaangażowani dydaktycy z ponad dwudziestoletnim stażem, nauczyciel z uprawnieniami do nauczania dwóch języków oraz jedyny rodzimy użytkownik języka angielskiego zatrudniony na Wydziale Filologicznym. Sytuacja, w której pracownicy nie są awansowani tak długo, jest bezprecedensowa na UwB.

Należy jednak zaznaczyć, że nastąpiła poprawa w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na etatach lektora, ale realizujących zadania naukowo-dydaktyczne. W roku akadem. 2023/24 jedna osoba została przeniesiona z etatu lektora dydaktycznego na etat adiunkta badawczo-dydaktycznego, jedna – z etatu lektora na etat asystenta badawczo-dydaktycznego, dwie zaś uzyskały awans z lektora na asystenta badawczo-dydaktycznego 1 października 2024.

W roku sprawozdawczym został zatrudniony na czas określony jeden lektor języka niemieckiego.

2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Przebieg procesu dydaktycznego w roku akademickim 2023/2024 był monitorowany i kontrolowany przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów, kierowników poszczególnych katedr i zakładów, Pełnomocników Dziekana Wydziału Filologicznego UwB ds. kierunku filologia: moduły rusycystyczne – dr A. Romanik, neofilologiczne – dr B. Piecychnę, polonistyczne – dr hab. M. Lesia, prof. UwB oraz Prodziekan ds. dydaktycznych – dr Beatę Wyszynską.

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia na WF opiera się na analizie i ocenie programów studiów I, II, III stopnia i programów studiów podyplomowych oraz ich realizacji, odpowiednio do specyfiki kształcenia przez wyżej wymienione osoby. Na WF działały w roku sprawozdawczym kierunkowe zespoły dydaktyczne:

Moduły polonistyczne: prof. dr hab. Wioletta Wejs-Milewska, dr hab. Joanna Szerszunowicz, prof. UwB, dr hab. Mariusz Leś, prof. UwB, dr hab. Katarzyna Sawicka-Mierzyńska,

Moduły neofilologiczne: dr Edyta Sacharewicz, mgr Ewa Majewska, prof. dr hab. Grzegorz Moroz, dr hab. Zofia Chłopek, prof. UwB, dr hab. Agata Rozumko, prof. UwB, dr hab. Magdalena Thien, prof. UwB, dr Beata Piecychna, dr Anna Sańczyk-Cruz, dr Urszula Kochanowska, dr E. Wajda (urlop)

Moduły rusycystyczne: dr Jolanta Chomko, dr Joanna Dziedzic, dr Ewa Pańkowska

Lingwistyka stosowana: dr hab. Magdalena Thien, prof. UwB, dr Joanna Dziedzic, dr Maryna Michaluk

Przedstawiciel studentów: Anastazja Laura Czyż,

składające się z nauczycieli prowadzących zajęcia na poszczególnych kierunkach. Zespoły te dokonują analizy i oceny programów zgodnie z aktualną uchwałą:

- 1) zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni;
- 2) adekwatności programów studiów do zakładanych efektów uczenia;
- 3) zgodności programów studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowane do specyfiki profilu i formy studiów;
- 4) prawidłowości stosowania punktów ECTS;
- 5) zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów;

- 6) sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania;
- 7) systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się;
- 8) realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia odbywa się również na podstawie wyników ankiet ewaluacyjnych adresowanych do wszystkich studentów WF. Koncepcja kształcenia na WF wpisuje się w założenia strategiczne UwB.

Charakterystyka kierunku studiów, sylwetka absolwenta, program i harmonogram realizacji studiów (tworzone zgodnie z sylwetką absolwenta), prawidłowość stosowania systemu ECTS kontrolowane są wewnętrznie oraz przez Dział Dydaktyki przed zatwierdzeniem programów nauczania przez Radę Wydziału i Senat. Realizowane treści programowe są opisane w sylabusach, sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się oraz punkty ECTS są zgodne z obowiązującym programem studiów i harmonogramem realizacji programu studiów dla poszczególnych specjalności i poziomów studiów.

Sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się na poszczególnych filologiach jest jasno sprecyzowany w stosownej dokumentacji (sylabusy) i realizowany zgodnie z w/w zapisami. Studenci mają dostęp do informacji na temat stosowanych zasad oceniania – forma pisemna sylabusów poszczególnych przedmiotów dostępna jest w systemie USOS, aktualne programy studiów i harmonogramy realizacji programu studiów są umieszczone na stronie Wydziału Filologicznego UwB w zakładce ”student – programy i harmonogramy studiów”. Ponadto każdy wykładowca jest zobowiązany w trakcie pierwszych zajęć przekazać studentowi niezbędne informacje dotyczące realizacji danego przedmiotu, formy zaliczenia zajęć.

W sprawozdawczym roku akademickim kształcenie na WF odbywało się w systemie stacjonarnym, zgodnie z programami i harmonogramami studiów. Sposób weryfikacji efektów uczenia się był uzależniony w roku 2023/24 od formy prowadzonych zajęć. W przypadku przedmiotów realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (wyłącznie wykłady na wniosek prowadzącego zajęcia) weryfikowano efekty uczenia się za pośrednictwem platformy EduPortal, natomiast w ramach przedmiotów realizowanych w formie stacjonarnej efekty weryfikowano w trybie stacjonarnym na uczelni. Szczegółowe zasady realizacji zajęć i zaliczania przedmiotów w roku 2023/24 zostały opisane w następujących dokumentach: Decyzja nr 1/2023 Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 września 2023 r. w sprawie organizacji kształcenia na Wydziale Filologicznym w roku akademickim 2023/2024 oraz Zarządzenie nr 52 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 września 2022 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni w Uniwersytecie w Białymstoku (z późn. zm.).

W przypadku modułów neofilologicznych, w roku 2023/24 z inicjatywy Pełnomocnik Dziekana Wydziału Filologicznego UwB ds. kierunku filologia: moduły neofilologiczne dr Beaty Piecychny wdrożono system superwizji dydaktycznych, polegający na wymianie doświadczeń między bardziej i mniej doświadczonymi nauczycielami, w tym dzielenie się trudnościami pojawiającymi się w pracy. Spotkania mają charakter nieformalny i są całkowicie dobrowolne. W roku sprawozdawczym odbyło się 7 spotkań superwizyjnych, w których poszczególne osoby dzieliły się doświadczeniami. Cykl jest kontynuowany w kolejnym roku akademickim. Duża liczba studentów na specjalnościach neofilologicznych, znacząca liczba pracowników z zewnątrz oraz niespodziewane ruchy kadrowe (np. rezygnacja

z pracy pracowników na zlecenie) utrudnia monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia przez Pełnomocnika.

W roku akademickim 2023/2024 w programie filologii rosyjskiej nie dokonano istotnych zmian, zaś w programie studiów I stopnia filologii polskiej wprowadzono korektę. Przypisano godziny do zajęć „Praca semestralna” (4x15 godzin), z jednoczesną redukcją godzin z przedmiotu „Technologia informacyjna” (z 30 do 15). Praca semestralna jest traktowana jako samodzielna, naukowa aktywność studenta, która ma go przygotować do pisania licencjatu lub pracy magisterskiej. Do tej pory w programie studiów do zajęć „Praca semestralna” nie były przypisane godziny dydaktyczne, mimo że zajęcia te wymagały systematycznego i bezpośredniego kontaktu studenta z nauczycielem akademickim. Konsultacje odbywały się w ograniczonym czasie dyżurów pracowników. Trzeba podkreślić, że realizacja treści programowych związanych z tymi zajęciami wiąże się z osiągnięciem efektów uczenia się koniecznych do ukończenia studiów i wymaga odpowiedniego nakładu pracy ze strony nauczycieli akademickich, która powinna być włączona do pensum. Korekta pozwoliła na racjonalizację i doskonalenie procesu dydaktycznego.

W roku akademickim 2023/2024 na Wydziale Filologicznym został utworzony kierunek *twórcze pisanie*. Celem jego powołania było poszerzenie oferty edukacyjnej, skierowanej do kandydatów zainteresowanych literaturą i kulturą współczesną oraz rozwijaniem własnych predyspozycji twórczych. Umożliwia on absolwentom szkół średnich w naszym regionie podjęcie na Uniwersytecie w Białymstoku nowoczesnych studiów przygotowujących do pracy w sektorze usług medialnych, a także do samodzielnej działalności twórczej. W porównaniu z prowadzoną na Wydziale Filologicznym *filologią polską* kierunek *twórcze pisanie* jest wyraźnie nastawiony na powiązanie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi w zakresie tworzenia tekstów użytkowych i artystycznych, przy zachowaniu ogólnoakademickiego profilu kształcenia, wyposażającego absolwentów w ogólną wiedzę humanistyczną i przygotowującego ich do kontynuowania edukacji na studiach II stopnia o takim profilu. Program kierunku *twórcze pisanie* został opracowany przez specjalnie do tego celu powołany zespół w składzie: dr hab. Elżbieta Sidoruk, (przewodnicząca), dr hab. prof. UwB Mariusz Leś, dr hab. Katarzyna Sawicka-Mierzyńska, dr hab. prof. UwB Danuta Zawadzka, prof. dr hab. Urszula Sokólska i dr Konrad Szamryk, w którym znalazły się osoby z długim stażem naukowo-dydaktycznym. Ustalono, że zespół programowy będzie na bieżąco szczegółowo monitorował pierwszą – trzyletnią – fazę uruchomienia kierunku. Zajmie się koordynacją sylabusów, przeprowadzi szerokie konsultacje po pierwszym okresie wdrożeniowym i zaopiniuje ewentualne korekty w treściach kształcenia. Czynności te zostaną podjęte w porozumieniu z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia, który wdroży całościowy pakiet działań na rzecz zagwarantowania dobrego poziomu kształcenia na nowym kierunku.

W ramach doskonalenia kształcenia w lutym 2024 r. zorganizowano „Zimową Szkołę Gramatyczną”, w ramach której odbyły się dodatkowe zajęcia online dla studentów zainteresowanych poszerzeniem wiedzy z „Gramatyki opisowej języka polskiego”. W roku akademickim 2022/2023 zainicjowano program tutorski. W II edycji (2023/2024) taką opieką otoczono jednego ucznia („Uczeń jako badacz, naukowiec i odkrywca”). Warto też zwrócić uwagę na włączenie studentów WF do udziału w pracach badawczych i międzynarodowych sympozjach naukowych, organizowanych konferencjach i wydarzeniach.

Studenci WF odbywali w roku sprawozdawczym wymagane przez standardy kształcenia praktyki zawodowe w placówkach zgodnych z profilem studiów (instytucje kultury, redakcje, biura podróży, wydawnictwa, hotele, biura tłumaczeń, placówki oświatowe). Na filologii rosyjskiej nadzór nad realizacją programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia sprawowały dwie koordynatorki: dr Anna Sakowicz oraz dr Katarzyna Grabowska, na filologii obcej nauczycielskiej (moduł

specjalizacyjny filologia rosyjska) – dr Katarzyna Grabowska na filologii polskiej – dr Elżbieta Jurkowska, na filologii polskiej nauczycielskiej – dr Ewa Gorlewska i dr Elżbieta Jurkowska, na neofilologii – dr Anna Dziok-Łazarecka – studia I i II stopnia filologia angielska, mgr Agnieszka Jelska – studia I stopnia: filologia angielska z językiem niemieckim/ z językiem hiszpańskim/ z językiem rosyjskim i studia II stopnia: filologia angielska z elementami translatoryki, studia II stopnia: filologia obca nauczycielska (moduł specjalizacyjny filologia angielska) – dr Anna Sańczyk-Cruz oraz mgr Magdalena Aleturowicz – studia I stopnia filologie francuskie. Przebieg każdej praktyki został udokumentowany w „karcie studenckich praktyk zawodowych”. Studenci wyszukali samodzielnie miejsca odbywania praktyk, korzystając z pomocy opiekunów praktyk.

Na Wydziale funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Tematów Prac Dyplomowych, który zatwierdza tematy prac dyplomowych. W jego skład w roku akad. 2023/24 wchodził: prof. Beata Kuryłowicz, dr hab. Elżbieta Bogdanowicz, prof. Agata Rozumko, prof. Joanna Cholewa, dr hab. Zofia Chłopek, prof. UwB, prof. Andrzej Baranow, prof. Danuta Zawadzka, prof. Grzegorz Moroz, dr hab. Jacek Partyka, prof. Wioletta Wejs-Milewska. Funkcjonuje i stosowany jest również system antyplagiatowy (JSA). W celu podnoszenia jakości badań naukowych warto zachęcać nauczycieli akademickich i studentów do korzystania z profesjonalnych programów, np. Jamovi (wersja nieodpłatna), SPSS.

Należy stwierdzić, że proces monitorowania i doskonalenia kształcenia na WF w roku sprawozdawczym odbywał się bez większych zakłóceń. Koncepcja kształcenia na WF wpisuje się w założenia strategiczne Uniwersytetu w Białymstoku; programy studiów są adekwatne do zakładanych efektów uczenia się na wszystkich kierunkach; programy studiów (w tym formy prowadzonych zajęć) są zgodne z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowane do specyfiki profilu i formy studiów na wszystkich kierunkach prowadzonych na WF; punkty ECTS są prawidłowo stosowane; występuje zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów na wszystkich kierunkach prowadzonych na Wydziale; sposób i system weryfikacji zakładanych efektów uczenia się jest jasno określony; studenci i uczestnicy studiów podyplomowych mają dostęp do informacji na temat stosowanych zasad oceniania; praktyki są realizowane w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Rekomendacja 1: rozpoczęcie prac nad korektą i modyfikacją programów i harmonogramów studiów na kierunku *filologia obca nauczycielska* oraz na kierunku filologia, moduły specjalizacyjne *filologia angielska* i *filologia francuska*.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych odbywa się na podstawie hospitacji oraz ankietowania studentów, tj. według kryteriów zawartych w § 6 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.*

Na wniosek Dziekana hospitacje przeprowadzają kierownicy katedr i zakładów, dyrekcja poszczególnych kolegiów, prodziekan ds. dydaktycznych, a także Dziekan, stosując przy tym zasady określone w § 7 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.*

W roku akademickim 2023/2024 na WF przeprowadzono łącznie 33 hospitacje: 26 hospitacji zajęć dydaktycznych pracowników etatowych (12 na modułach neofilologicznych, 5 na filologii polskiej, 9 na filologii rosyjskiej) oraz 7 hospitacji pracowników zatrudnionych na umowę zlecenie (5 anglistów, 1 romanista, 1 iberysta). Zgodnie z ustaloną procedurą, w ciągu

tygodnia hospitowani pracownicy przyjęli do wiadomości wynik oceny i zapoznali się z ewentualnymi zaleceniami.

Ocena jakości zajęć dydaktycznych jest regularnie wspomagana oceną studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych. Ma ona charakter dobrowolny, anonimowy i odbywa się za pośrednictwem ankiety dostępnej w systemie USOS po zakończeniu zajęć dydaktycznych z danego przedmiotu. Wyniki ankiet zawierają opinie na temat zajęć poszczególnych pracowników i są uwzględniane podczas oceny okresowej. Ankiety studenckie są zgodne z wzorcami zatwierdzonymi przez Radę Wydziału.

W roku akad. 2023/2024 wśród studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych dokonano badań ankietowych w zakresie oceny wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem. Poprzez system USOS w ankietyzacji wzięło udział 286 osób (na 951 studentów, którzy mogli wypełnić przynajmniej jedną ankietę), czyli 30,1% uprawnionych. Wypełnili oni 1432 ankiety. Oceniono 165 nauczycieli i 665 przedmiotów. Nauczyciele akademicy mają dostęp w USOS do wyników swoich ankiet. Wgląd do ankiet ma również przewodnicząca Wydziałowej Komisji ds. ankiet studenckich (która udostępnia je w trakcie procedury oceny danego pracownika), a także Dziekan WF i Prodziekan ds. dydaktycznych, którzy na bieżąco monitorują ankiety studenckie, a w razie potrzeby podejmują odpowiednie procedury służbowe.

Studenci byli zachęceni również do wypełniania ankiet ewaluacyjnych oraz ankiet absolwenta w USOS, między innymi przez wykładowców oraz poszczególne sekretariaty.

Jak pokazują wyniki ankiet ewaluacyjnych (wypełniło je jedynie 31 osób na 1310 uprawnionych studentów WF) ponad 50% badanych jest zadowolonych z podjętych studiów. 58% z nich uważa, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są odpowiednie. Przeciwnego zdania jest 22% ankietowanych. Studenci ocenili również poszczególne elementy procesu dydaktycznego (wykłady, ćwiczenia i konwersatoria, seminaria, przedmioty fakultatywne, lektoraty, warsztaty i laboratoria, praktyki, indywidualne konsultacje oraz celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania). W roku akad. 2023/24 najlepiej (bardzo dobrze i dobrze) zostały ocenione wykłady oraz ćwiczenia i konwersatoria. 48% badanych źle ocenia infrastrukturę dydaktyczną, jakość sprzętu. W komentarzach studenci pisali o przestarzałych salach, projektorach, braku odpowiedniego nagłośnienia. Stanowiska komputerowe w pracowni tylko według 25% badanych spełniają oczekiwania efektywnego korzystania. Studenci bardzo dobrze oceniają stronę internetową Wydziału pod kątem informacyjnym (ponad 80% badanych), pracę dziekanatu (71% wskazało oceny bardzo dobre i dobre), zasoby, pracę biblioteki i warunki pracy w czytelni (ponad 50% dało najwyższe i dobre noty).

W roku akad. 2023/24 pozyskano dane z ankiety absolwenta. Została ona zamieszczona w systemie USOS i odpowiada treści Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27.11.2019 r., zał. 5. Niestety na 687 osób uprawnionych, wypełniły ją tylko 4 osoby. Absolwenci dobrze oceniają odbyte studia, pomoce naukowe i proponowane metody nauczania oraz formy zajęć (zwłaszcza wykłady i konwersatoria).

Rekomendacja 1: Należy nadal zachęcać studentów do uzupełnienia ankiet oceniających pracę nauczycieli akademickich, ankiet ewaluacyjnych oraz absolwenta.

Rekomendacja 2: Zgłosić Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia potrzebę zmiany treści pytań w ankietach uzupełnianych przez studentów zgodnie z ubiegłoroczną rekomendacją w brzmieniu: „Dopracować pytania w ankiecie wypełnianej przez studenta, tak aby odpowiedź studenta mogła realnie odnosić się do relacjonowanej sytuacji. Na przykład pytanie *”Czy wykładowca stwarza możliwość dyskusji?”* nie powinno odnosić się do takiej formy zajęć jak wykład. Takie pytanie w danej sytuacji nie ma swojego uzasadnienia.

Realizacja rekomendacji z poprzedniego roku akademickiego

Rekomendacja 1: W większym stopniu zachęcać studentów do uzupełnienia ankiet oceniających pracę nauczycieli akademickich, ankiet ewaluacyjnych oraz absolwenta.

Realizacja: Na modułach romanistycznych i anglistycznych studenci byli zachęceni do wypełnienia ankiet ewaluacyjnych przez niektórych wykładowców. W trakcie spotkań Prodziekan ds. dydaktycznych dr Beaty Wyszyńskiej z przedstawicielami samorządu studenckiego oraz starostami lat poruszona została kwestia mobilizowania studentów do wypełniania ankiet ewaluacyjnych.

Rekomendacja 2: Warto też uporządkować adresatów ankiet ewaluacyjnych (są one kierowane do studentów I i II stopnia oraz słuchaczy studiów podyplomowych) w taki sposób, aby bez problemów można było uzyskać dane statystyczne z badania. Przygotowanie niniejszego sprawozdania pokazało, że w chwili obecnej pozyskanie danych jakościowych i ilościowych z podziałem na wspomniane 2 grupy studentów jest utrudnione.

Realizacja: niezrealizowane

Rekomendacja 3: Zgłosić Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia potrzebę zmiany treści pytań w ankietach uzupełnianych przez studentów zgodnie z ubiegłoroczną rekomendacją w brzmieniu: „Dopracować pytania w ankiecie wypełnianej przez studenta, tak aby odpowiedź studenta mogła realnie odnosić się do relacjonowanej sytuacji. Na przykład pytanie *”Czy wykładowca stwarza możliwość dyskusji?”* nie powinno odnosić się do takiej formy zajęć jak wykład. Takie pytanie w danej sytuacji nie ma swojego uzasadnienia.

Realizacja: zrealizowane

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów podlegało ocenie zgodnie z § 9 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku. Ocena warunków kształcenia i organizacji studiów uwzględnia opinie studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych wyrażone w anonimowych ankietach. W roku akad. 2023/2024 ankiety ewaluacyjne w wypełniło jedynie 31 respondentów (na 1310 uprawnionych).

Śladem lat ubiegłych studenci WF korzystali ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej oraz z zasobów księgozbioru literatury przedmiotu, która znajduje się w kolekcjach poszczególnych zakładów. Biblioteka Uniwersytecka umożliwia studentom i pracownikom dostęp do swoich zasobów nie tylko w formie tradycyjnej, ale także online. Komputerowe bazy danych są w miarę możliwości aktualizowane pod kątem potrzeb pracowników, studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych. Biblioteka Uniwersytecka ma wykupiony dostęp do wydawnictw elektronicznych (pełnotekstowych i abstraktów), tworzy Repozytorium UwB, w którym znajdują się publikacje pracowników, doktorantów i studentów UwB, a także publikacje pokonferencyjne, artykuły z czasopism UwB oraz książki przygotowane przez wydawnictwa UwB. Biblioteka jest też w systemie ACADEMICA – Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych z zasobów Biblioteki Narodowej. Ponadto, studenci mają do dyspozycji ulokowaną w centrum miasta, blisko budynku uniwersyteckiego, bibliotekę wojewódzką – Książnicę Podlaską, która od 1997 r. otrzymuje egzemplarz obowiązkowy. W Czytelni Neofilologicznej czytelnicy mogą korzystać z baz danych zakupionych przez uczelnię, mogą również uzyskać dostęp do tych baz z komputerów domowych.

Studenci Wydziału Filologicznego mogą również korzystać z zasobów bibliotecznych Biblioteki Wydziałowej przy ul. Liniarskiego 3. Księgozbiór, liczący 23 399 wolumenów

(stan z 30.09.2024), obejmuje następujące dziedziny: językoznawstwo, literaturoznawstwo, glottodydaktyka, literatura angielska, amerykańska, francuska, hiszpańska, psychologia, filozofia, historia i kultura Wielkiej Brytanii, USA, Francji, Hiszpanii, związane głównie z programem studiów na filologii angielskiej i francuskiej. W ostatnich latach rozbudowano również zbiory w języku niemieckim, ze szczególnym uwzględnieniem językoznawstwa i metodyki nauczania języka niemieckiego. Do dyspozycji studentów i nauczycieli jest 20 stanowisk, w tym trzy komputerowe z dostępem do Internetu. Te stanowiska umożliwiają dostęp do elektronicznych baz danych Biblioteki UwB. Dostęp do tych baz jest również możliwy z komputerów prywatnych.

Praca Biblioteki Uniwersyteckiej została oceniona przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej za rok 2023/24. Bardzo dobrze i dobrze oceniono: dostępność literatury podstawowej (42% badanych), aktualność księgozbioru (26%), sprawność obsługi (48%), warunki pracy czytelnicy (52%), godziny otwarcia (45%), możliwość korzystania z elektronicznych baz danych (42%).

W roku akademickim 2023/2024 decyzją władz wydziału proces dydaktyczny przyjął stacjonarną formę nauczania, jednak na wniosek prowadzącego zajęcia wykłady mogły odbywać się w formie zdalnej. Zajęcia zdalne odbywały się za pośrednictwem platformy edukacyjnej EduPortal. Dodatkowym wsparciem była też poczta USOS, którą wykorzystywano do kontaktów i korespondencji w relacjach „student – wykładowca”. Zajęcia w trybie online odbyły się zgodnie z rozkładem zajęć bez większych technicznych problemów, osiągnięto zakładane w programie studiów efekty uczenia się.

Studenci realizując zajęcia w sposób stacjonarny korzystali z dostępnej infrastruktury (budynki przy ulicy Liniarskiego 3 oraz na PNZS 1). Jakość infrastruktury nie uległa zmianie w stosunku do wcześniej raportowanego okresu. Pracownie użytkowane przez rusycystów i polonistów są dostosowane do liczby studentów. Zastrzeżenia nadal budzi jakość osprzętowania laboratoryjnego (w salach 11 i 24 nie działa wiele słuchawek, konsola jest przestarzała, nie działa na niej funkcja łączenia studentów w pary, a także funkcja nagrywania w kabinach). Warunki lokalowe, z których korzystają studenci WF nie są zadowalające. Budynek przy ul. Liniarskiego 3 nie jest w pełni przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową (wprowadzone udogodnienia dotyczą wejścia do budynku oraz łazienki na parterze). W związku z tym w przypadku obecności studentów z problemami ruchowymi zajęcia organizowane są tylko w pomieszczeniach na parterze. Pozostałe udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami znajdują się w Bibliotece Wydziałowej przy ul. Liniarskiego 3 (kserokopiarka, PRISMA – powiększalnik dla osób słabowidzących), NVDA – oprogramowanie przeznaczone dla studentów niedowidzących i niewidomych, drukarka brajlowska EmBraille z oprogramowaniem).

W roku 2023 zmodernizowano salę nr 160, która została przeznaczona na potrzeby Samorządu Studenckiego i kół naukowych. W budynku przy ul. Liniarskiego 3 w roku akademickim 2023/24 została stworzona strefa relaksu dla studentów.

W budynku przy ul. Liniarskiego wszystkie sale wykładowe i ćwiczeniowe są wyposażone w laptopy i rzutniki multimedialne, wyjątek stanowi bardzo mała sala 1C. Sprzęt jest częściowo przestarzały i wymaga wymiany. Dwa laboratoria językowe również potrzebują usprawnienia. W budynku tym występowały problemy z połączeniem internetowym – nie we wszystkich salach działał sprawnie. Liczba sal zajęciowych nie jest wystarczająca na potrzeby studentów filologii angielskiej i francuskiej, a część pomieszczeń jest za mała (47 grup studenckich: 36 grup na modułach anglistycznych i 11 na modułach romanistycznych). Przydział sal funkcjonujący na Wydziale od wielu lat nie odpowiada obecnej liczbie studentów na poszczególnych kierunkach. W gabinetach anglistów brakuje działających komputerów. Fakt, że znacząca liczba pracowników z zewnątrz jest zatrudniana do prowadzenia zajęć kierunkowych na specjalnościach *filologia angielska* i *filologia*

francuska oraz brak odpowiedniej liczby sal utrudnia organizację studiów oraz ułożenie optymalnego rozkładu zajęć.

W roku akademickim 2023/24 powstał Dział Informatyki zapewniający wsparcie informatyczno-techniczne dla pracowników i studentów. Pracownicy tego działu zajmują się obsługą i pomocą w zakresie systemu USOS, Planista i rezerwacją sal.

Jak pokazują wyniki ankiet ewaluacyjnych przeprowadzonych wśród studentów WF, ok. 48% z nich wyraża przekonanie, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu nie jest wystarczająca. Sale wykładowe i ćwiczeniowe zostały ocenione źle i bardzo źle przez 48% studentów. Środki audiowizualne i multimedialne oraz wyposażenie laboratorium były najczęściej oceniane przeciętnie, źle lub bardzo źle (ponad 30% badanych). Dostęp do Internetu został oceniony dobrze przez 19% studentów. 38% ankietowanych jest zdania, że godziny otwarcia umożliwiają korzystanie z pracowni komputerowej, 28% osób jest zdania, że liczba stanowisk komputerowych jest wystarczająca. 35% studentów stwierdziło, że w razie potrzeby pracownicy pracowni udzielają fachowej pomocy. Studenci WF ocenili też pracę dziekanatu. 70% deklaruje, że organizacja pracy dziekanatu umożliwi im załatwienie spraw. Duża część ankietowanych stwierdza, że informacje dotyczące toku studiów (71%) oraz spraw stypendialnych (64%) przekazywane są przez pracowników dziekanatu w sposób wyczerpujący.

Wydział Filologiczny posiada własną stronę internetową, na której znajdują się stale aktualizowane informacje na temat kształcenia, tj. kierunków studiów, programów studiów, rozkładu zajęć dydaktycznych, wymiany studenckiej, dyżurów pracowników i in. Ponadto w systemie USOS umieszczone są sylabusy poszczególnych przedmiotów, które przedstawiają szczegółowy opis realizowanych treści, oczekiwane efekty uczenia się, sposoby ich weryfikacji, zasady zaliczenia przedmiotu itd. Na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej można przyjąć, że strona internetowa zapewnia studentom m.in. uzyskanie wiedzy o kierunku studiów (odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak: niemal 80%), programie studiów (ponad 80%), rozkładzie zajęć dydaktycznych (ponad 80%), możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany międzynarodowej (54%).

Na kierunku filologia monitoring organizacji zajęć prowadzili w roku sprawozdawczym pełnomocnicy dydaktyczni Dziekana w ścisłej współpracy z planistami na poszczególnych kierunkach. Nadzór dotyczy zarówno odbywania zajęć zgodnie z obowiązującym rozkładem, ustalania zastępstw dydaktycznych oraz terminów i formy przekładanych i odpracowywanych zajęć. W przypadku zmiany formy odpracowywanych zajęć na zdalną decyzję (pozwolenie) wydawała Prodziekan ds. dydaktycznych na pisemny wniosek pracownika (dotyczyło to wyłącznie wykładów). W takim wypadku odpracowywanie zajęć w formie zdalnej odbywało się z budynku uczelni z wykorzystaniem sprzętu służbowego.

Na kierunku filologia polska monitoring organizacji zajęć sprawują kierownicy katedr i zakładów.

Na stronie internetowej Wydziału Filologicznego znajdują się aktualizowane informacje na temat pracowników, ich działalności naukowej, informacje dotyczące rekrutacji, specjalności kształcenia, programów nauczania, harmonogramu zajęć dydaktycznych, itp.

Pracownicy WF prowadzą cotygodniowe konsultacje. Kanałem komunikacyjnym między pracownikami a studentami jest także USOSweb.

STUDIA PODYPLOMOWE ANIMACJI CZYTELNICTWA, INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTEKARSTWA

Anonimową ankietę ewaluacyjną oraz ankietę dotyczącą poszczególnych zajęć i wykładowców wypełniło 12 osób z 19 słuchaczy (63% badanych) po zakończeniu Studiów spacinib (na przełomie czerwca/lipca 2024 roku). Ankieta miała na celu zbadanie: poziomu zadowolenia słuchaczy/absolwentów z podjętych studiów; jakości kształcenia – przydatności poszczególnych przedmiotów, poziomu prowadzonych zajęć, metod nauczania, dostępności materiałów dydaktycznych. Ocenie poddano też poszczególnych wykładowców, a także stronę organizacyjną studiów podyplomowych (w tym sposoby komunikacji kierownika i sekretarza Studiów ze słuchaczami).

100% badanych zadeklarowało bardzo wysoki i wysoki poziom zadowolenia z podjętych Studiów. Bardzo wysoko oceniono sposób organizacji, administrowania i komunikacji kierownika ze słuchaczami (100% badanych przyznało najwyższą notę).

Bardzo dobrze (10 osób) i dobrze (2 osoby) oceniono dostępność materiałów dydaktycznych, polecanych przez wykładowców. Wysoko oceniono również stosowane przez wykładowców metody nauczania (9 osób oceniło je najwyższą notą bardzo dobrą, 2 osoby notą dobrą, jedna zaś wskazała notę mierną podkreślając, że powinno być więcej zajęć praktycznych). Połowa badanych zaznaczyła opcję, iż powinno być więcej zajęć praktycznych (6 osób), jedna zaś wskazała w rubryce Inne uwagi i propozycje: „Zajęcia mogą być przeprowadzane częściej w innych instytucjach kultury”. Niemal połowa badanych stwierdziła, że na studiach podyplomowych dobrze sprawdza się nauczanie hybrydowe (naprzemiennie zdalne i stacjonarne – 5 osób). W roku akademickim 2023/24 zajęcia były prowadzone w trybie stacjonarnym (ćwiczenia, laboratoria) oraz zdalnym na platformie eduportal.uwb (wykłady).

Również poszczególni wykładowcy byli wysoko oceniani (ich kompetencje, sposób prowadzenia zajęć i postawa wobec słuchaczy), przeważały oceny bardzo dobre i dobre. Tylko w sporadycznych przypadkach pojawiły się noty niedostateczne (2 głosy negatywne dotyczyły sposobu prowadzenia zajęć, 1 głos negatywny związany był z postawą prowadzącego wobec słuchaczy).

Badani absolwenci uznali, iż Studia Podyplomowe Animacji Czytelnictwa... spełniły ich oczekiwania i są przydatną formą podnoszenia kwalifikacji zawodowych (Na pytanie „Czy wg Pani/Pana studia podyplomowe są przydatną formą podnoszenia kwalifikacji zawodowych?” odpowiedź „zdecydowanie tak”- tzn. najwyższą notę zaznaczyło 100% badanych).

STUDIA PODYPLOMOWE LOGOPEDYCZNE

Ocena jakości zajęć dydaktycznych odbywa się na podstawie ankietowania studentów według kryteriów zawartych w § 6 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Ma charakter dobrowolny, anonimowy i odbywa się za pośrednictwem ankiety w wersji papierowej po zakończeniu zajęć dydaktycznych w semestrze lub zakończeniu zajęć z danego przedmiotu. Wyniki ankiet zawierają ocenę zajęć poszczególnych pracowników. W roku akademickim 2023/2024 wśród uczestników studiów podyplomowych dokonano badań ankietowych osób prowadzących zajęcia. W badaniach wzięło 100% osób, tj. 43 słuchaczy, którzy wypełnili ankiety ze wszystkich przedmiotów, łącznie oceniono 22 nauczycieli i terapeutów, u których odbywały się praktyki (ogółem 34 przedmioty). Wgląd do ankiet ma wyłącznie kierownik SPLog.

Wykładowcy byli wysoko oceniani (ich kompetencje, sposób prowadzenia zajęć i postawa wobec słuchaczy), przeważały oceny bardzo dobre i dobre. Tylko w sporadycznych przypadkach pojawiły się noty dostateczne. Bardzo dobrze oceniono pracę sekretarza studiów (wyłącznie oceny bardzo dobre). W roku akademickim 2023/24 zajęcia były prowadzone w trybie stacjonarnym. Słuchacze Studiów Podyplomowych Logopedycznych nie wypełniali

ankiety ewaluacyjnej z powodów proceduralnych, tj. krótkiego okresu między zakończeniem trybu studiów a egzaminem dyplomowym (słuchaczom zależy na jak najszybszym uzyskaniu dyplomu w celu udokumentowania podniesienia kwalifikacji zawodowych).

W roku akademickim 2023/2024 pracownicy podyplomowych studiów logopedycznych podejmowali indywidualne inicjatywy podwyższenia kompetencji zawodowych. Brali udział w krajowych przedsięwzięciach (szkoleniach, kursach zawodowych, konferencjach dydaktycznych i warsztatach) przygotowujących do efektywnego wykonywania zadań w zawodzie logopedy. Tematyka odbytych szkoleń oscylowała wokół następujących zagadnień: odruchów posturalno-dynamicznych I i II, ochrony danych osobowych dla personelu medycznego, cyberbezpieczeństwa i wykorzystania najnowszych technologii w logopedii, tj. C-Eye (bezpłatne certyfikowane szkolenie zorganizowane także dla studentów studiów podyplomowych przez firmę AssisTech). Kierownik SPLog ukończyła też studia podyplomowe z zakresu zarządzania podmiotami leczniczymi w Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie.

STUDIA PODYPLOMOWE Z ZAKRESU NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

Studia nie zostały uruchomione w roku akad. 2023/24.

Rekomendacja 1: W związku z dużą liczbą studentów na modułach neofilologicznych rekomenduje się opracowanie stałej konkretnej zasady podziału sal pozostających do dyspozycji Wydziału, która uwzględnia liczbę grup na poszczególnych kierunkach.

Rekomendacja 2: Usprawnienie lub całkowita wymiana sprzętu w laboratorium w sali 24.

Rekomendacja 3: Częściowa wymiana przestarzałego sprzętu komputerowego w salach zajęciowych w budynku przy ulicy Liniarskiego 3.

Rekomendacja 4: Wyposażenie gabinetów pracowników filologii angielskiej w komputery z łączem internetowym i udostępnienie przynajmniej jednej drukarki.

Rekomendacja 5: Dalsze poszerzanie oferty studiów podyplomowych

Rekomendacja 6: Zaproszenie uczestników Studiów Podyplomowych Logopedycznych do wypełnienia ankiety ewaluacyjnej.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: W związku ze wzrastającą liczbą studentów na modułach neofilologicznych rekomenduje się opracowanie algorytmu lub konkretnej zasady podziału sal w obrębie samego WF.

Realizacja: W roku akademickim 2023/24 opracowany algorytm został zastosowany.

Rekomendacja 2: Rekomenduje się przeprowadzenie wewnętrznego audytu dotyczącego jakości sprzętu komputerowego dostępnego we wszystkich salach przy ul. Liniarskiego 3.

Realizacja: Monitoring sprzętu został przeprowadzony. Sprzęt jest jednak przestarzały i nie funkcjonował prawidłowo.

Rekomendacja 3: Rekomenduje się wymianę uszkodzonych części sprzętu w laboratoriach językowych przy ul. Liniarskiego 3.

Realizacja: Rekomendacja została zrealizowana częściowo. Dokonano niezbędnych napraw w laboratorium językowym w s. 11.

Rekomendacja 4: Należy doprecyzować, czy pracownicy są zobligowani do odpracowywania zajęć dydaktycznych po odbytych wyjazdach służbowych.

Realizacja: zrealizowane, vide Pismo okólne nr 1 / 2024 r. Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 15 listopada 2024 r. w sprawie zasad

odwoływania i przekładania oraz ustalania zastępstw zajęć dydaktycznych realizowanych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Białymstoku

5. MONITOROWANIE WSPARCIA STUDENTÓW I DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia studentów i doktorantów dotyczy, zgodnie z § 11 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku, wsparcia dydaktycznego, naukowego, materialnego, wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami, i dostępności o formach wsparcia.

Studenci WF mają zapewnione odpowiednie wsparcie w procesie dydaktycznym zarówno ze strony wykładowców, władz wydziału i uczelni, pełnomocników kierunkowych ds. dydaktyki, a także administracji (sekretariatów dydaktycznych, dziekanatu, centralnej administracji uczelni). W roku akademickim 2023/2024 pracownicy odbywali regularne cotygodniowe konsultacje, stwarzając studentom możliwość omówienia i/lub zaliczenia materiału objętego programem nauczania oraz wsparcia merytorycznego studentom zaangażowanym w działania naukowe. Informacja o terminie dyżurów pracowników znajdowała się w USOS.

Każdy rocznik studiów I i II stopnia posiadał opiekuna. Wykładowcy pełniący tę funkcję pozostawali w stałym kontakcie ze starostami danych lat. Opiekunowie organizowali także zebrania ze wszystkim studentami objętymi pieczęcią w celu przekazywania istotnych informacji dydaktycznych oraz w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez nich.

Indywidualna organizacja studiów IOS była przyznawana przez Prodziekan ds. dydaktycznych dr Beatę Wyszynską zgodnie z Regulaminem UwB. Należy zaznaczyć, że na studiach II stopnia wielu studentów ubiega się o przyznanie IOS z różnych względów nieuwzględnionych w regulaminie (np. praca zarobkowa). Indywidualizację procesu kształcenia (rozwiązania alternatywne) monitorował Pełnomocnik Dziekana ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami dr Robert Szymula. Studenci WF posiadający orzeczenie o niepełnosprawności są objęci wsparciem ze strony nauczycieli akademickich prowadzących z nimi zajęcia. Stosowano wobec nich metody dydaktyczne odpowiadające rekomendacjom przedstawionym w orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności (wydłużony czas pracy, obecność w trakcie zajęć asystentów itd.). Zajęcia odbywały się w salach sprzyjających swobodnemu poruszaniu się na wózkach inwalidzkich.

Studenci WF przejawiający zainteresowania i predyspozycje naukowe uzyskują merytoryczne wsparcie od promotorów seminariów dyplomowych, a także mogą rozwijać się pod opieką wykładowców w kołach naukowych, które zajmują się nie tylko eksplorowaniem wielorakich problemów natury humanistycznej (w trakcie organizowanych przez opiekunów kół wyjazdów studyjnych, dyskusji czy spotkań z zaproszonymi gośćmi), lecz także organizowaniem konferencji naukowych, projekcji filmowych, Dni Otwartych, imprez integracyjnych czy publikowaniem prac naukowych i popularnonaukowych.

W ramach modułów neofilologicznych działały w roku akademickim 2023/24 następujące koła naukowe:

- Studenckie Koło Kompetencji Interkulturowej (opiekun: dr Sara Moroz)
- Klub Analizy Współczesnej Kultury Amerykańskiej KAWKA (opiekun: dr Tomasz Sawczuk).
- Naukowe Koło Iberystów (opiekun: dr Anna Karczewska)

W roku akademickim 2023/2024 zorganizowano VIII Studencką Sesję Interkulturową, w ramach której 6 studentek FA oraz FF wygłosiło referaty. Po raz pierwszy Sesja miała

charakter międzynarodowy. Wzięli w niej udział również Studenci z Litwy. Dodatkowo studenci mieli możliwość:

- wzięcia udziału w festiwalu Grand OFF w roli tłumaczy (pod kierunkiem mgr Aleksandry Łukaszyk-Spryszak)
- ćwiczenia warsztatu tłumacza, biorąc udział w projekcie translatorskim polegającym na tłumaczeniu baśni frankofońskich, pomysłodawcą projektu była Pracownia Literatury Francuskiej i Frankofońskiej;
- wzięcia udziału w polsko-litewskiej sesji naukowej, na której studenci romanistyki z Uniwersytetu Wileńskiego i UwB prezentowali swoje prace licencjackie (udział wzięli studenci Gabriela Rabczko i Olaf Płoński – opieka naukowa prof. Joanna Cholewa);
- przygotowania (pod opieką dr hab. Agnieszki Włoczewskiej) i wzięcia udziału w debacie (tzw. rozmowie sokratejskiej) na temat piękna, która była wprowadzeniem do seminarium licencjackiego literaturoznawczego;
- przygotowania oraz poprowadzenia wydarzenia kulturalnego: cykl spotkań literackich „Godzina z baśnią francuskojęzyczną”
- przygotowania warsztatów fonetycznych „Beat, bit or bite?” dla uczniów szkoły podstawowej i ponadpodstawowej średnich w ramach Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki (pod opieką mgr Agnieszki Jelskiej-Cydzik)
- przygotowania warsztatów dla dzieci z 36 Przedszkola Samorządowego im. Marii Montessori w Białymstoku „Pierwsze kroki z językiem hiszpańskim” (Koło Iberystów pod opieką Anny Karczewskiej).

Na filologii rosyjskiej działało w roku sprawozdawczym Studenckie Koło Naukowe Rusycystów (opiekunowie: dr Weronika Biegluk-Leś, dr Agnieszka Baczewsk-Murdzek, dr J. Chomko), zaś *Studenckie Koło Onomastyczne* (opiekun: dr Jolanta Chomko) działalność zawiesiło.

Również studenci filologii polskiej i filologii polskiej nauczycielskiej angażują się w działalność kół naukowych: Koła Naukowego Klub Humanistów pod opieką prof. Krzysztofa Korotkicha oraz Studenckiego Koła Naukowego Edytorów i Metodyków „Asterysk”, które funkcjonuje w dwudzielnej strukturze - Sekcji Edytorskiej, prowadzonej przez dr Ewa Gorlewska oraz Sekcji Metodycznej, której opiekunem jest dr Elżbieta A. Jurkowska.

Koło naukowe „Klub Humanistów” działa przy Wydziale Filologicznym od 2011 roku. Zrzesza głównie studentów filologii polskiej, choć jego członkami są również studenci innych kierunków: filologii obcych, historii czy filozofii. Klub Humanistów prowadzi działalność naukową, popularyzatorską, literacką i wydawniczą. Organizuje konferencja naukowe, konkursy literackie, spotkania z naukowcami i literatami, warsztaty pisarskie.

W roku sprawozdawczym Studenckie Koło Naukowe Edytorów i Metodyków „Asterysk” prowadziło intensywną działalność, koncentrując się na tworzeniu materiałów edukacyjnych, organizacji wydarzeń naukowych oraz wspieraniu rozwoju kompetencji edytorskich studentów. Członkowie koła przygotowali trzy publikacje maturalne adresowane do uczniów szkół średnich, którzy zdają egzamin dojrzałości w 2024 i 2025 roku. Dwie z nich, „Nowa matura ustna z języka polskiego 2024 – literatura epok dawnych” oraz „Nowa matura ustna z języka polskiego 2024 – literatura XIX wieku”, są już dostępne, a ich zawartość obejmuje przykładowe opracowania zagadnień egzaminacyjnych, zgodnie z wytycznymi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Kolejna publikacja, dotycząca literatury XX wieku, jest w przygotowaniu i ma służyć przyszłym maturzystom. Publikacje te wyszły w ramach serii wydawniczej – Białostockiej Serii Metodyczno-Edukacyjnej, skupiającej publikacje o charakterze metodycznym i naukowym. Seria została powołana z myślą o nauczycielach polonistów, studentach filologii polskiej i uczniach (głównie szkół ponadpodstawowych). W jej ramach publikowane są pomoce dydaktyczne i materiały

naukowe, poświęcone problematyce kształcenia literackiego i językowego. Seria stanowi przestrzeń wydawniczą spajającą białostockie środowisko polonistyczne, zaś dla studentów chcących włączyć się w prace redakcyjne stwarza okazję do rozwijania umiejętności przydatnych w zawodzie polonisty.

Koło złożyło także wniosek konkursowy w ramach programu MEiN „Studenckie koła naukowe tworzą innowacje” na projekt „Uproszczone lektury staropolskie”, który zakłada adaptację wybranych utworów dawnej literatury polskiej w wersji łatwej do czytania, z materiałami edukacyjnymi wspierającymi naukę języka. Mimo braku finansowania z ministerstwa, planowane jest kontynuowanie tego projektu.

Od listopada 2023 do kwietnia 2024 studenci uczestniczyli w warsztatach edytorskich prowadzonych przez dr Elżbietę Jurkowską i dr Ewę Gorlewską, pogłębiając umiejętności korektorskie i redakcyjne. W czerwcu zorganizowano III Studenckie Seminarium Naukowe „Podróże małe i duże”, podczas którego studenci, doktoranci i pracownicy uczelni dzielili się refleksjami na temat podróży w różnych kontekstach literackich, kulturowych i psychologicznych.

Koło angażowało się także w kulturalne dyskusje – w październiku 2023 r. członkowie wzięli udział w projekcji filmu „Chłopi” oraz zorganizowali dyskusję na temat adaptacji powieści Reymonta.

Studenci wspomnianych kół naukowych czynnie biorą udział w warsztatach, seminariach naukowych oraz konferencjach naukowych.

Studenci Wydziału Filologicznego UwB tworzą czasopismo „Próby. Nieregularnik Filologiczny”. Jest to czasopismo recenzowane. Studenci wchodzi w skład zespołu redakcyjnego, mają znaczący wkład w powstawanie kolejnych numerów: są autorami publikowanych tekstów zarówno naukowych, jak i literackich, biorą także czynny udział w przygotowaniu publikacji, wykonują prace korektorskie i redakcyjne. Czasopismo zrzesza środowisko studenckie z naukowym i literackim. Na łamach „Prób” pojawiają się teksty zróżnicowane gatunkowo, których autorami są młodzi ludzie z całej Polski, niejednokrotnie debiutujący, oraz doświadczeni badacze i twórcy literatury. Zaangażowanie tych grup i ich wzajemny kontakt wzmacnia międzypokoleniowe więzi i wpisuje się w szeroko pojmowaną kulturę akademicką.

Na Wydziale Filologicznym, odbywają się wykłady w ramach cyklu „Prelekcje Mistrzów”. Skierowane są one przede wszystkim do studentów humanistów, doktorantów oraz uczniów poszukujących możliwości spotkania z wybitnymi przedstawicielami nauki i kultury.

W roku akad. 2023/24 wszyscy studenci spełniający warunki formalne mieli możliwość uzyskania wsparcia materialnego m.in. w postaci stypendiów naukowych i socjalnych, czy też możliwości zakwaterowania w domach studenta. Wszystkie niezbędne, szczegółowe informacje na ten temat są zawarte na stronie internetowej WF w zakładce „student – stypendia”. Odnaleźć tam można dokumentację (wzory wniosków), wskazówki dotyczące stypendiów, procedur składania wniosków, itd. Pomocą studentom służą pracownicy dziekanatu, z którymi w danych kwestiach można kontaktować się telefonicznie, mailowo lub osobiście.

Wszystkie informacje dotyczące wsparcia studentów i doktorantów są zamieszczane na stronie WF, dodatkowo przekazywane są studentom pocztą elektroniczną oraz ustnie przez wykładowców i pracowników dziekanatu. Podlegają one systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

6. MONITOROWANIE MOBILNOŚCI STUDENTÓW I DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEJZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia odbywa się zgodnie z § 10 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

Mobilność międzynarodowa studentów WF odbywała się na mocy umów międzyuczelnianych podpisanych w ramach Programu Erasmus+.

W roku akademickim 2023/24 koordynowaniem programu Erasmus+ zajmowali się: dr Krzysztof Rutkowski (filologia rosyjska), dr Weronika Łaskiewicz (moduły anglistyczne) i dr hab. Agnieszka Włoczewska (moduły romanistyczne), dr hab. I Rusek, prof. UwB (filologia polska). Koordynatorem wymiany międzynarodowej „non-degree” w roku 2023/2024 był dr Tomasz Sawczuk.

Studenci WF potwierdzili w ankietach ewaluacyjnych, że pozyskują poprzez stronę internetową WF informacje na temat możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany międzynarodowej.

Mobilność studentów modułów neofilologicznych w ramach programu Erasmus+ w roku 2023/2024 wyglądała następująco: studenci wyjeżdżający na studia na 1 stopniu fil. angielskiej: 2 osoby (Hiszpania); fil. angielskiej z hiszpańskim: 2 osoby (Hiszpania); na 2 stopniu: brak mobilności., na filologii francuskiej 1 osoba (Belgia). Studenci wyjeżdżający na praktyki na 1 stopniu fil. angielskiej: 1 osoba (Portugalia); fil. angielskiej z hiszpańskim: 1 osoba (Hiszpania); na 2 stopniu: brak mobilności. Liczba studentów przyjeżdżających na studia fil. angielskiej: 3 osoby (Turcja – 2; Hiszpania – 1). W roku akademickim 2023/24 oprócz studentów odwiedzających Wydział (moduły neofilologiczne) w ramach programu Erasmus+, w wymianie studenckiej w ramach programu Non-degree uczestniczyło również 8 studentów – na nasz Wydział przyjechali oni z Chin, Kazachstanu i Gruzji). Na filologii polskiej i rosyjskiej nie było żadnej mobilności studentów w ramach programu Erasmus+. Trudna sytuacja filologii rosyjskiej w tym zakresie związana jest z wojną w Ukrainie.

Na WF funkcjonują umowne zasady zaliczania osiągnięć studentów i doktorantów. Nie są one sformalizowane. Zaliczenie osiągnięć studentów korzystających z mobilności międzynarodowej odbywa się na bazie udostępnionej przez studenta dokumentacji potwierdzającej zaliczenie poszczególnych przedmiotów na uczelni przyjmującej. Brak oceny z przedmiotu, którego zaliczenie zobligowane jest programem studiów, zobowiązuje studenta do „nadrobienia” braków. Wszystkie formalności związane z zaliczeniem osiągnięć kontrolują pracownicy dziekanatu w porozumieniu z koordynatorem programu Erasmus+ i koordynatorem dydaktycznym.

W miarę możliwości pracownicy WF wykorzystują doświadczenia zdobyte przez studentów wydziału podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia na WF oraz opinie studentów przyjeżdżających na wydział na temat realizowanych studiów w stosunku do ich oczekiwań.

Z wymiany międzynarodowej korzystają również pracownicy WF. W roku akad. 2023/24 25 pracowników WF wyjechało na wykłady (STA), natomiast w celach szkoleniowych 15 osób (STT).

Ocena mobilności na podstawie ankiet i rozmów indywidualnych w roku 2023/24:

Studenci z sekcji filologii angielskiej, którzy skorzystali z mobilności (3 ankiety*), deklarują zadowolenie z uczestnictwa w programie oraz wzrost kompetencji językowych i społecznych jako rezultat wyjazdu. Poziom zajęć na uczelniach partnerskich oraz system pomocy studentom Erasmus+ oceniają na średni oraz wysoki (według skali ankiety). W trakcie mobilności, szczególnie na początku, zdarzały się problemy administracyjne (np. niemożność uczestnictwa w wybranym wcześniej kursie ze względu na brak miejsc i kolidujące godziny czy problemy z

uzupełnieniem dokumentacji), które miały wpływ na ostateczne rozliczenie przedmiotów na UwB, jednak wszystkie trudności udało się ostatecznie rozwiązać. W rozmowach podsumowujących mobilności studenci zgłaszali także trudności związane ze znalezieniem zakwaterowania, jednak to wykracza poza gestię koordynatora, a sami studenci deklarują, że zmierzenie się z takimi problemami wpłynęło korzystnie na ich poczucie odpowiedzialności i zdolność samodzielnego podejmowania decyzji. Studenci UwB, którzy skorzystali z praktyk w ramach programu, w rozmowach podsumowujących wyjazd również deklarują wzrost kompetencji językowych i merytorycznych jako rezultat wyjazdu, a także chwalą sobie kontakty zawodowe zawarte w czasie pobytu.

*Jedna ankieta nie została złożona, ponieważ po powrocie z programu studentka nie dopełniała wszystkich formalności związanych z dydaktyką, wobec czego zrezygnowała z dalszych studiów na UwB.

Studenci, którzy przyjechali na filologię angielską (3 ankiety), zgodnie deklarują zadowolenie z mobilności, podając wzrost kompetencji językowych i merytorycznych jako najważniejsze osiągnięcia. W ankietach pochwalili oni szeroki wybór przedmiotów, szczególnie z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, oraz wyrazili zadowolenie z opieki koordynatora, Dziekanatu i Działu Współpracy Międzynarodowej. Ich uwagi krytyczne dotyczyły niektórych kwestii administracyjnych (np. brak pełnego tłumaczenia strony Wydziału) czy problemów z wyborem przedmiotów (np. ze względu na kolidujące godziny).

Biorąc po uwagę mobilności studentów i pracowników w 2023/2024 oraz wstępną rekrutację na rok akad. 2024/2025 zaobserwowano wzrost zainteresowania programem Erasmus+.

Rekomendacja 1: a) W celu zwiększenia umiędzynarodowienia kształcenia w dalszym ciągu należy promować program Erasmus+ wśród studentów WF oraz podejmować określone formy promocji kierowanej do studentów zagranicznych o możliwości studiowania na WF UwB.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: a) W celu zwiększenia umiędzynarodowienia kształcenia warto podjąć określone formy promocji wśród studentów zagranicznych o możliwości studiowania na WF UwB przez koordynatorów ds. Erasmusa, szczególnie w ośrodkach, z którymi wydział ma podpisane umowy w ramach programu Erasmus+.

Realizacja: częściowo zrealizowane

b) Należy również w większym stopniu promować wyjazdy studentów WF w ramach programu Erasmus oraz promować wśród studentów i nauczycieli akademickich możliwości realizowania innych wymian międzynarodowych, np. w formie stypendiów oferowanych przez Fundację Kościuszkowską, Program Fulbrighta czy inne agendy zagraniczne.

Realizacja: częściowo zrealizowane

Rekomendacja 2: Koordynatorzy ds. Erasmus+ powinni regularnie przeprowadzać ankiety wśród studentów uczestniczących w mobilności międzynarodowej, a ich wyniki przekazywać Pani Prodziekan ds. dydaktycznych oraz Pełnomocnikom ds. poszczególnych kierunków. Należy w większym stopniu korzystać z doświadczeń zdobytych przez studentów podczas pobytów na uczelniach zagranicznych i przyjeżdżających na WF oraz na bieżąco rozwiązywać zaistniałe problemy studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających.

Realizacja: zrealizowane

Rekomendacja 3: Koordynatorzy ds. Erasmusa powinni na bieżąco aktualizować informacje na stronie WF w zakładce „programy wymiany międzyuczelnianej”, w tym informacje dotyczące programu Erasmus+.

Realizacja: zrealizowane

7. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBITYCH STUDIÓW

W roku akademickim 2023/24 pozyskano znikome dane z ankiety absolwenta umieszczonej w USOS. Ankieta, zgodna z Uchwałą nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27.11.2019 r., zał. 5. jest przeznaczona dla absolwentów WF, tj. studentów, którzy obronili pracę dyplomową po III roku studiów I stopnia oraz po II roku studiów II stopnia.

Liczba respondentów uprawnionych do wypełnienia ankiety: 687

Liczba wypełnionych ankiet: 4.

Połowa ankietowanych była zadowolona z odbytych studiów, dostępności materiałów dydaktycznych, pomocy naukowych. Bardzo dobrze zostały ocenione proponowane formy zajęć: wykłady, ćwiczenia, seminaria, itp. Dobrze i przeciętnie oceniono jakość infrastruktury uczelnianej. Bardzo dobrze absolwenci oceniają stronę internetową, informacje zawarte w USOS, tzn. sylabusy oraz pracę dziekanatu.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1. Należy umieścić w USOS odpowiednią ankietę absolwenta, zgodną z Uchwałą nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27.11.2019 r., zał. 5 lub zgodnie z inną aktualną uchwałą. Ankietę powinni wypełnić absolwenci WF, tj. studenci, którzy obronili pracę dyplomową po III roku studiów I stopnia oraz po II roku studiów II stopnia.

Realizacja: zrealizowana

8. MONITOROWANIE RELACJI Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM W ODNIESIENIU DO PROGRAMU STUDIÓW

Wydział Filologiczny utrzymuje stałe kontakty z potencjalnymi pracodawcami swoich studentów i absolwentów. W ciągu ostatnich czterech lat przeprowadzono 7 ankiet z udziałem różnych grup pracodawców (m.in. w Telewizji Polskiej Odział w Białymstoku, Polskim Radiu Białystok, Radiu Akadera, Książnicy Podlaskiej, Kurierze Porannym, Biurze Tłumaczy „Lexon”, Fundacji Pogranicze, Fundacji Sąsiedzi, Teatrze Dramatycznym w Białymstoku, Podlaskim Kuratorium Oświaty oraz w szkołach: I Społecznym Liceum Ogólnokształcącym, I LO w Białymstoku, II LO w Białymstoku, IV LO w Białymstoku i Liceum Ogólnokształcącym w Łapach).

Monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programów studiów odbywa się też poprzez uzyskiwanie opinii pracodawców w oparciu o przeprowadzane badania ankietowe i współpracę z pracodawcami w ramach działalności Rady Konsultacyjnej Wydziału. W roku akademickim 2023/24 nie było spotkania Rady Konsultacyjnej i taka ankieta nie została rozesłana do pracodawców.

Kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym odgrywa istotną rolę w działaniach WF. W ramach współpracy z lokalną społecznością, nauczyciele akademicy podejmowali w roku akad. 2023/24 różnorodne inicjatywy, takie jak prowadzenie warsztatów na Podlaskim Festiwalu Nauki i Sztuki, w Dniu Wydziału Filologicznego „Jeżowisko Filologiczne”, czy w czasie Nocy Anglistów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przyczynia się również do rozwoju WF poprzez wymianę wiedzy i doświadczeń z przyszłymi pracodawcami na temat konstruowania programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Pracownicy angażują się w działania związane z popularyzacją wiedzy oraz umacnianiem relacji ze szkołami i innymi

instytucjami w regionie. Wielu z nich organizuje szkolenia, warsztaty, wykłady i imprezy dla interesariuszy zewnętrznych.

Regularna współpraca ze szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi zaowocowała podpisaniem 14.06.2024 r. kolejnej umowy patronackiej (pierwsza została podpisana 23.06.2023 r. z XI LO w Białymstoku) pomiędzy Uniwersytetem w Białymstoku a III Liceum Ogólnokształcącym im. K. K. Baczyńskiego w Białymstoku.

Monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programów studiów można zweryfikować poprzez analizę ankiet po przebytych praktykach zawodowych, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących jakość kształcenia. Większość studentów WF pozytywnie ocenia praktyki studenckie w roku akademickim 2023/24, a opiekunowie praktyk z ramienia szkół również cenią zaangażowanie, umiejętności i wiedzę praktykantów.

Na kierunkach neofilologicznych niektóre zajęcia są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie praktyczne, na przykład nauczycieli szkół państwowych i tłumaczy przysięgłych. Wpływ tej współpracy jest bardzo istotny, gdyż studenci mają styczność z profesjonalistami, którzy dobrze przygotowują ich do wejścia na rynek pracy.

Zarówno Władze, jak i sami pracownicy WF starają się uzyskiwać informacje od pracodawców zatrudniających absolwentów WF. Stała współpraca ze szkołami regionu, Miejskim Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego, Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku i Suwałkach, Podlaskim Instytutem Kultury, bibliotekami naukowymi i publicznymi, muzeami, archiwami, redakcjami, radiem zarówno o charakterze popularyzatorskim, jak i poprzez kontakt z kadrami umożliwia uzyskanie takich informacji. Dyrektorzy i pracownicy tych placówek na ogół wysoko oceniają kwalifikacje absolwentów WF.

Rekomendacja 1: Usprawnienie działania Wydziałowej Rady Konsultacyjnej w zakresie zadań przewidzianych *Uchwałą nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.*

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: Przeprowadzenie przez WRK anonimowych badań ankietowych wśród pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów. Ankietę warto uszczegółowić o pytania dotyczące wiedzy ogólnohumanistycznej (jakie treści sugerują pracodawcy?), umiejętności praktyczne studentów filologii polskiej (jaki zakres umiejętności sugerują pracodawcy?), większego zakresu kompetencji językowych w mowie i piśmie (o jakim zakresie kompetencji mowa?)

Realizacja: niezrealizowana

9. MONITOROWANIE KARIER ZAWODOWYCH ABSOLWENTÓW

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów odbywa się na podstawie § 14 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.* Badania ankietowe z tego zakresu prowadzi Biuro Karier przy pomocy ankiety internetowej (CAWI) udostępnionej przez Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS) za pomocą serwisu Ankieter. Jego rezultatem jest opracowanie pt. „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku”.

W badaniu losów absolwentów rocznika 2020/2021 w **3 lata** po ukończeniu studiów wzięło udział na przełomie maja i czerwca 2024 36 absolwentów Wydziału Filologicznego (spośród

249 absolwentów tego rocznika). 29 osób to absolwenci filologii obcych, 7 ankietowanych zaś skończyło filologię polską.

Wyniki badania pokazały, że 89% respondentów posiada zatrudnienie. Ponad 1/3 badanych absolwentów miała trudności ze znalezieniem pracy i były one związane z brakiem ofert na lokalnym rynku pracy (82%) oraz brakiem doświadczenia zawodowego (100%). Mniej niż połowa ankietowanych (41%) wykonuje pracę zgodną z swoim wykształceniem. 50% badanych pracuje w miejscu, które różni się od zdobytego wykształcenia w toku studiów.

Większość byłych studentów (47%) deklaruje, że wykorzystuje umiejętności, które nabyli podczas studiów. Aż 90% ankietowanych podjęło zatrudnienie podczas studiów. Większość z nich jest zdania, że nie było trudności w pogodzeniu nauki z pracą. Osoby, które miały trudności z pogodzeniem pracy i studiów, wskazywały, że było to związane z niedogodnymi godzinami zajęć, czyli długimi przerwami pomiędzy zajęciami lub pojedynczymi zajęciami w ciągu dnia lub dużą liczbą zajęć (44% badanych).

Większość badanych absolwentów Wydziału Filologicznego UwB dobrze oceniła praktyki zawodowe oferowane w trakcie studiów (45%). Większość też jest zdania, że w trakcie studiów zdobyła umiejętności teoretyczne, w zakresie języka obcego (69%) oraz umiejętności miękkie (44%). Natomiast nie oceniają oni dobrze swoich kompetencji informatycznych. Aż 86% ankietowanych stwierdziło, że studia zdecydowanie nie pomogły w rozwinięciu tej kompetencji. Umiejętności specjalistyczne niespełna połowa absolwentów (55%) ocenia pozytywnie. Większość respondentów (60%) nie udzielała się w żadnej organizacji podczas swoich studiów. Jedynie 12% zadeklarowało, że należeli do organizacji studenckich, a 9% do kół naukowych lub samorządu studenckiego.

Ponad połowa absolwentów WF (67%) jeszcze raz wybrałaby ofertę UwB, aby ukończyć tu studia. Z tej grupy osób aż 42% studentów jeszcze raz zdawałoby na kierunek, który wybrali wcześniej.

Osoby, które ukończyły filologię w zakresie j. obcych są zdania, że studia nie przygotowały ich dostatecznie pod względem praktycznym (49%). Jeśli chodzi o absolwentów filologii polskiej to 43% absolwentów jest przekonanych co do przygotowania praktycznego do wykonywania zawodu. 38% badanych osób z dyplomem filologii języka obcego i aż 72% polonistów uważa, że zdobyło na studiach przygotowanie teoretyczne. Aż 86% absolwentów filologii polskiej i 34% filologii uważa, że w trakcie studiów rozwinęło umiejętności miękkie.

Biuro Karier przeprowadziło w lutym i marcu 2024 Badanie Losów Absolwentów (BLA) rocznika 2022/2023. Narzędziem badawczym była ankieta internetowa (CAWI), która została udostępniona przez Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS) za pomocą serwisu Ankieter. W badaniu losów absolwentów **6 miesięcy** po ukończeniu studiów wzięło udział 48 absolwentów Wydziału Filologicznego (spośród 266 absolwentów).

Zdecydowana większość (69%) absolwentów WF posiada zatrudnienie, a 48% badanych zadeklarowało problemy podczas poszukiwania pracy, które związane były m.in. z brakiem ofert na lokalnym rynku pracy, nieatrakcyjnymi warunkami zatrudnienia, brakiem doświadczenia w konkretnym zawodzie. 36% badanych wykonuje pracę zgodną z wykształceniem. Dokładnie 48% pracuje w miejscu, które różni się od zdobytego w toku studiów wykształcenia.

Ponad 80% respondentów podjęło zatrudnienie już podczas studiów. Absolwenci (ponad 50%) stwierdzili jednak, że trudno było pogodzić naukę oraz pracę zarobkową. Było to związane takimi trudnościami, jak: niedogodne godziny zajęć, czyli długie przerwy pomiędzy zajęciami lub pojedyncze zajęcia w ciągu dnia, duża liczba zajęć. Duża liczba ankietowanych (42%) dobrze wspomina czas praktyk zawodowych, 46% nie ma zdania w tym zakresie.

Absolwenci Wydziału Filologicznego UwB są zdania, że w trakcie studiów rozwijali umiejętności specjalistyczne (54% wskazań) oraz w zakresie języka obcego (56%). Ankietowani (69%) nie oceniają pozytywnie swoich kompetencji informatycznych.. Zdecydowana większość respondentów (77%) nie udzielała się w żadnej organizacji podczas swoich studiów. Tylko co 7 absolwent należał do koła naukowego, a 6% absolwentów należało do organizacji studenckich.

Większość absolwentów WF (56%) powtórnie wybrałaby ofertę UwB, aby ukończyć tu studia. Z tej grupy 44% respondentów jeszcze raz zdawałoby na kierunek wcześniej wybrany.

Absolwenci filologii w zakresie języka obcego, którzy mieli problemy z zatrudnieniem wskazywali m.in. na brak ofert na lokalnym rynku pracy (83%) oraz nieatrakcyjne warunki zatrudnienia (75%). Natomiast respondenci po filologii polskiej narzekali na: brak doświadczenia (100%), brak ofert na lokalnym rynku pracy (100%) Wśród osób wykształconych 34% po filologii z j. obcym jest zdania, że studia przygotowały je pod względem praktycznym, 44% zaś odpowiedziało przecząco. Absolwenci filologii polskiej (29%) nie mają określonego zdania na ten temat i aż 57% uważa, że nie posiadało przygotowania praktycznego podczas studiów. Osoby z dyplomem po filologii polskiej (57%) i po filologii obcej (49%) są zdania, że zostały należycie przygotowane teoretycznie do wykonywania zawodu. Większość ankietowanych po filologii polskiej (72%) i filologii z zakresu języka obcego (68%) uważa, że ukończone studia nie pomogły im w rozwinięciu umiejętności związanych z posługiwaniem się komputerem. Za to respondenci wskazywali na duże przygotowanie specjalistyczne – 71% badanych respondentów po filologii polskiej i 52% osób po filologii obcej.

Raporty „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku” zostały przesłane wszystkim pracownikom WF.

Białystok, 27.11.2024 r.

prof. Dr hab. Jarosław Ławski
Dziekan Wydziału Filologicznego

(podpis i pieczęć Dziekana)